

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22112 - Lectura i Escriptura Inicials / 10
Titulació	Grau d'Educació Primària (Pla 2013) - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Eva Barceló Camps eva.barcelo@uib.cat						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
Maria Isabel Navarro Ruiz mariaisabel.navarro@uib.cat						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

~La llengua catalana i la llengua espanyola es consideren ambdues llengües d'instrucció de l'assignatura, ja que la titulació que rebran els alumnes que segueixen aquests estudis de grau ha de garantir el seu exercici professional en qualsevol part de l'Estat espanyol.

La presència d'un mòdul dedicat a l'àmbit lingüístic està plenament justificada per tres raons fonamentals: en primer lloc, per la relació de les llengües amb el coneixement, anàlisi i estructuració del món; en segon lloc, perquè són en si mateixes un objecte de coneixement i d'aprenentatge; i, en tercer lloc, perquè aquestes dues llengües són el vehicle de comunicació dintre i fora de l'aula, i una eina imprescindible per a l'aprenentatge.

Amb aquesta assignatura es pretén consolidar el coneixement i el domini de les estratègies didàctiques per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües catalana i espanyola en l'àmbit d'aquesta titulació i de l'exercici professional per al qual es preparen els alumnes.

Requisits

Essencials

~Segons l'Ordre ECI/3857/2007, el nivell de llengua catalana i de llengua espanyola que, en finalitzar el Grau, han d'haver adquirit els estudiants és el nivell C1 (d'acord amb el Marc Europeu de Referència per a

Guia docent

les llengües). Per a superar satisfactòriament aquesta assignatura s'exigirà un domini correcte de la forma i de l'expressió (oral i escrita) tant en llengua catalana com en llengua espanyola.

Competències

Específiques

- * . Específiques 1. Conèixer el currículum escolar de les llengües i la seva literatura. 2. Comprendre els principis bàsics de les ciències del llenguatge i la comunicació i conèixer els fonaments lingüístics, psicolingüístics, sociolingüístics, pragmàtics i didàctics de l'aprenentatge de llengües. 3. Conèixer el procés d'aprenentatge i ensenyament del llenguatge oral i escrit i l'aplicació de diferents estratègies metodològiques que permetin atendre qualsevol dificultat que pugui aparèixer en el procés d'adquisició i ús. 4. Parlar, llegir i escriure correctament i adequadament en llengua catalana i llengua castellana. 5. Conèixer les dificultats lingüístiques i culturals dels estudiants d'altres llengües per aprendre llengua catalana i castellana. 6. Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües evitant qualsevol tipus de discriminació cultural, racial, sexista, etc. en l'ús i l'ensenyament de les llengües. 10. Fomentar i dissenyar estratègies didàctiques orientades a la creació de l'hàbit lector i a fomentar l'escriptura. 11. Desenvolupar i avaluar els continguts del currículum i el procés d'aprenentatge de llengües de l'alumnat mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure'n les competències corresponents. .

Genèriques

- * Genèriques 1. Capacitat d'anàlisi i de síntesi. 2. Capacitat d'organització i planificació. 4. Capacitat de treball en equip. 5. Capacitat de crear i adaptar estratègies i materials, i mitjans didàctics. 6. Habilitats en les relacions interpersonals. .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Temari. Programa

~~Continguts temàtics

Tema 1. Fonètica

1. Coneixement de la fonètica i fonologia catalana i castellana, i la seva incidència directa en la lectura i escriptura. Consciència fonològica.

Tema 2. Lectura i escriptura infantils. Introducció a la lectura i escriptura. Procés d'adquisició i ús de la lectura i l'escriptura.

Tema 3. El pla de lectura de Nvarra.

Tema 4. Els mètodes de lectura. Metodologia constructivista i altres metodologies. El constructivisme. La metodologgia d'Emília Ferreiro i Ana Teberosky

Tema 5. Per a què llegim

5.-La lectura com a plaer i joc, i la implicació de la família.

Guia docent

Tema 6. Dificultats

6.-Dificultats lingüístiques i culturals per a l'aprenentatge de la llengua catalana i castellana.

Tema 7. Recursos i estratègies

7.-Recursos per a l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura.

Metodologia docent

~La metodologia serà molt variada i flexible: Hi haurà alternança de classes magistrals i/o exposicions teòriques amb la realització de pràctiques i debats en grup, i possibilitat de visites i realització de tallers, per a les classes presencials. Les classes no presencials tendiran més a la lectura, estudi i reflexió de documents escrits, cerca de materials, realització d'alguna pràctica real, i exercicis de diagnòstic i propostes d'intervenció davant situacions reals, verídiques o simulades.

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	~L'objectiu fonamental d'aquestes activitats presencials és conèixer la situació actual (normativa, mètodes i teories) en relació a l'ensenyament-aprenentatge de la lectura i l'escriptura. La metodologia que s'utilitzarà serà la classe magistral per part del professor, amb el suport d'exercicis pràctics a dins de l'aula, juntament amb exposicions que realitzaran els alumnes a partir de treballs, investigacions o lectures realitzades individualment o en grup. ~Debate i opinar sobre situacions, i casos reals de lectura i escriptura. Dur a terme cerques de material real i analitzar-lo en grup i de manera individual. Participar activament en les pràctiques en grup i en els tallers que es duran a terme.	60

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup		~A més de la reflexió i l'estudi del que s'haurà treballat a les sessions amb el grup gran o grup mitjà, cada alumne haurà de realitzar algunes lectures i treballs que permetran cobrir aspectes del programa que no es podrien treballar de cap altra manera, i practicar de manera individual per a consolidar els coneixement teòrics adquirits. ~La finalitat és doble: per una part, accedir, des del treball personal o en grup petit, a una part dels continguts teòrics i formar-se en la competència de cerca de material; i, per l'altra, dur a terme treballs de recollida de mostres i analitzar-les aplicant els coneixements teòrics ja vists. La metodologia serà	90

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		també variada perquè es combinarà la lectura individual amb la discussió i elaboració en grup, l'exposició oral a la resta de companys, la visita a escoles, l'assistència a activitats complementàries com conferències o jornades organitzades per algun del dos departaments, i l'anàlisi pràctica de casos reals.	

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

~Com que aquesta assignatura està dividida en dues parts, impartides per professors i departaments diferents, cal tenir en compte que la qualificació final serà la nota mitjana de la qualificació dels dos professors responsables, d'acord amb els criteris i percentatges que s'indiquen a continuació.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Classes teòriques

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	~L'objectiu fonamental d'aquestes activitats presencials és conèixer la situació actual (normativa, mètodes i teories) en relació a l'ensenyament-aprenentatge de la lectura i l'escriptura. La metodologia que s'utilitzarà serà la classe magistral per part del professor, amb el suport d'exercicis pràctics a dins de l'aula, juntament amb exposicions que realitzaran els alumnes a partir de treballs, investigacions o lectures realitzades individualment o en grup. ~Debatre i opinar sobre situacions, i casos reals de lectura i escriptura. Dur a terme cerques de material real i analitzar-lo en grup i de manera individual. Participar activament en les pràctiques en grup i en els tallers que es duren a terme.
Criteris d'avaluació	~Modalitat Classes teòriques Tècnica Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable) ~L'objectiu fonamental d'aquestes activitats presencials és conèixer la situació actual (normativa, mètodes i teories) en relació a l'ensenyament-aprenentatge de la lectura i l'escriptura. La metodologia que s'utilitzarà serà la classe magistral per part del professor, amb el suport d'exercicis pràctics a dins de l'aula, juntament amb exposicions que realitzaran els alumnes a partir de treballs, investigacions o lectures realitzades individualment o en grup. ~Coneixement i comprensió dels continguts. Coherència, cohesió i argumentacions adequades. Capacitat crítica i de síntesi. És un prerrequisit indispensable el coneixement i domini formal de la llengua catalana i espanyola. Si la redacció presenta errors de coherència, cohesió, adequació i/o correcció, es descomptaran 0,25

Guia docent

punts per error. És imprescindible obtenir un 40% perquè la nota d'aquesta part pugui fer mitjana amb la nota obtinguda amb la resta d'apartats.

Percentatge de la qualificació final: 40%

~~Modalitat Classes pràctiques

Tècnica Proves d'execució de tasques reals o simulades (no recuperable)

~~Debatre i opinar sobre situacions, i casos reals de lectura i escriptura. Dur a terme cerques de material real i analitzar-lo en grup i de manera individual. Participar activament en les pràctiques en grup i en els tallers que es duren a terme.

~~Diagnòstic correcte. Proposta d'intervenció adequada. Realització de totes les tasques pràctiques obligatòries i superades amb, almenys, un 40% de valoració. Si la contribució presenta errors de coherència, cohesió, adequació i/o correcció, es descomptaran 0,25 punts per error.

Percentatge de la qualificació final: 40%

Percentatge de la qualificació final: 80%

Estudi i treball autònom individual o en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	~~A més de la reflexió i l'estudi del que s'haurà treballat a les sessions amb el grup gran o grup mitjà, cada alumne haurà de realitzar algunes lectures i treballs que permetran cobrir aspectes del programa que no es podrien treballar de cap altra manera, i practicar de manera individual per a consolidar els coneixements teòrics adquirits. ~~La finalitat és doble: per una part, accedir, des del treball personal o en grup petit, a una part dels continguts teòrics i formar-se en la competència de cerca de material; i, per l'altra, dur a terme treballs de recollida de mostres i analitzar-les aplicant els coneixements teòrics ja vists. La metodologia serà també variada perquè es combinarà la lectura individual amb la discussió i elaboració en grup, l'exposició oral a la resta de companys, la visita a escoles, l'assistència a activitats complementàries com conferències o jornades organitzades per algun del dos departaments, i l'anàlisi pràctica de casos reals.
Criteris d'avaluació	~~Modalitat Estudi i treball autònom en grup Tècnica Proves d'execució de tasques reals o simulades ~~La finalitat és doble: per una part, accedir, des del treball personal o en grup petit, a una part dels continguts teòrics i formar-se en la competència de cerca de material; i, per l'altra, dur a terme treballs de recollida de mostres i analitzar-les aplicant els coneixements teòrics ja vists. La metodologia serà també variada perquè es combinarà la lectura individual amb la discussió i elaboració en grup, l'exposició oral a la resta de companys, la visita a escoles, l'assistència a activitats complementàries com conferències o jornades organitzades per algun del dos departaments, i l'anàlisi pràctica de casos reals. ~~Criteris d'avaluació: ~~Realització i/o participació en els projectes, treballs i activitats complementàries. Presentació correcta i adequació als objectius proposats. Si la contribució presenta errors de coherència, cohesió, adequació i/o correcció, es descomptaran 0,25 punts per error. Percentatge de la qualificació final: 15% (execució de tasques) i 5% (assistència a una activitat complementària de les proposades pels professors).

Percentatge de la qualificació final: 20%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Guia docent

Bibliografia bàsica

~~Recursos, bibliografia i documentació complementària

- Andreu Barrachina, Ll., Lara Díaz, M.F., López Sala, A., Palacio Navarro, A., Rodríguez Ferreiro, J., Sopena Sisquella, J. (2013). Trastorns d'aprenentatge de la lectura. Barcelona: UOC.
- Bordons, G. (coord.) (2009): Poesia i educació. Barcelona: Graó.
- Cassany, D., Luna, M., Sanz, G. (2004). Ensenyar llengua. Barcelona: Graó.
- Comes Nolla, Gabriel (2005): Atención educativa al alumnado con dificultades ortográficas. Málaga: Aljibe.
- Cuetos, F. (2009): Psicología de la escritura. Madrid: Wolters Kluwer (8a ed.).
- Mata Amaya, J. (2010). 10 ideas clave. Animación a la lectura. Barcelona: Graó.
- Salvador Mata, F., Gutiérrez Cáceres, F. (2005): Atención educativa al alumnado con dificultades en lectura y escritura. Málaga: Aljibe.
- Solé, I. (2001). Estrategias de lectura. Barcelona: Graó i ICE de la Universitat de Barcelona.
- Saulés Estrada, S. (2012). La competencia lectora en PISA. Influencias, innovaciones y desarrollo. México: INEE.
- Zayas, F. (2012): 10 idees clau: La competència lectora segons PISA. Reflexions i orientacions didàctiques. Barcelona: Graó.
- Ferreiro, E. (1998): Alfabetización: Teoría y práctica. Barcelona: Siglo XXI.
- Cassany, D. (1995): La cocina de la escritura. Barcelona: Anagrama.

